

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний аграрний університет
Факультет менеджменту та права
Кафедра права

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Комерційне право

**Напрямок підготовки 6.030.601. «Менеджмент організацій і адміністрування»
Спрямування: Менеджмент митної справи**

2016 рік

Програма навчальної дисципліни ” Комерційне право” для студентів денної форми навчання напрям підготовки 6.030.601. «Менеджмент організацій і адміністрування» спрямування: Менеджмент митної справи 1" вересня 2015. – 11 с.

Розробник: к.ю.н., доцент Правдюк А.Л

Рецензенти:

кандидат юридичних наук, доцент Опольська Н.М.(Вінницький національний аграрний університет); кандидат юридичних наук, адвокат Головчук В.А. (м. Вінниця)

Схвалено методичною комісією факультету менеджменту та права

Протокол № від “ ”_вересня __2016 року

“ ”_ __201 року . Голова _____ Пронько Л.М.

(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Анотація навчальної дисципліни

"Комерційне право" є комплексною галуззю права і одною з провідних навчальних дисциплін економіко-правового спрямування. Під час його вивчення студенти мають можливість здобути фундаментальні знання з усіх галузей права України, нормами яких регулюються відносини в сфері товарообігу. "Комерційне право" як навчальна дисципліна спрямована не тільки на формування у студентів правосвідомості та правової культури, але й правової освіченості щодо системи побудови і особливостей ведення комерційної діяльності.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування системи знань з основ комерційного права, що базується на опануванні студентами сукупності норм конституційного, господарського, адміністративного, цивільного, трудового, міжнародного галузей права, що регулюють відносини в сфері товарообігу; засвоєння методів правового регулювання торговельної діяльності; з'ясування засад правового забезпечення комерційної діяльності.

Завдання: формування правової свідомості та правової культури студентської молоді, формування системи знань студентів щодо: порядку легалізації ведення торговельної діяльності, особливостей провадження роздрібної та оптової торгівлі товарами різного призначення, порядку складання і обліку торговельних угод, особливостей правового регулювання штрихової ідентифікації товарів, форм організації ринку, правового забезпечення захисту права споживачів та відповідальності за порушення законодавства в сфері товарообігу.

Предмет: правові відносини в процесі легалізації та провадження торговельної діяльності.

Роль: в системі навчальних дисциплін економіко-правового спрямування вона є однією з основних у правовій підготовці студентів.

Дисципліна «Комерційне право» базується на основних положеннях дисциплін «Господарське право», «Цивільне право», «Економіка підприємства», «Трудове право», «Кримінальне право», «Банківське право», «Адміністративне право». Знання з зазначених вище курсів дозволяють студентам засвоїти теоретичні положення за даним курсом, аргументовано підходити до організації власного бізнесу, приймати правильні управлінські рішення. Загальний обсяг навчального часу, виділеного на вивчення навчальної дисципліни "Комерційне право" за базовим навчальним планом становить 90 годин, із яких: лекційних — 16 годин, семінарських (практичних) занять - 28 годин, самостійної роботи - 56 годин. Форма підсумкових контрольних заходів - залік.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття, структура та джерела комерційного права

Поняття комерційного права. Предмет комерційного права та методи. Місце Комерційного права в системі права України. Погляди сучасних вчених щодо існування в Україні комерційного права. Джерела комерційного права та їх класифікація за різноманітними критеріями.

Конституція як основний закон держави. Господарський кодекс як загальний кодифікований закон, що регулює господарські відносини. Підходи до визначення комерційного права правових наукових шкіл. Еволюція комерційного права розвинених країн. Зв'язок комерційного права з підприємницьким, господарським, цивільним, адміністративним, кримінальним, трудовим і сімейним. Предмет та методи комерційного права. Класифікація джерел комерційного права України. Поняття та ознаки торгової угоди.

Тема 2. Поняття підприємства

Поняття господарської діяльності. Ознаки та види господарської діяльності. Комерційна та некомерційна господарська діяльність, їх сутність та відмінні ознаки. Поняття суб'єктів господарювання. Види суб'єктів господарювання.

Фізичні особи-підприємці як суб'єкти господарювання. Обмеження фізичних осіб у праві на заняття підприємницькою діяльністю. Юридичні особи як суб'єкти господарювання. Ознаки юридичної особи. Сутність правоздатності та дієздатності юридичних осіб. Відмінності правоздатності та дієздатності.

Тема 3. Організаційно-правові форми комерційної діяльності

Поняття підприємств як організаційної форми господарювання. Класифікація підприємств за законодавством України. Підприємство як суб'єкт права. Класифікація майна підприємства. Поняття приватного підприємства. Ознаки та особливості приватного підприємства. Правове регулювання порядку функціонування приватного підприємства. Поняття комунального підприємства. Ознаки комунального підприємства. Поняття державного підприємства. Ознаки державного підприємства. Поняття казенного підприємства та його особливості. Правове становище казенного підприємства. Підприємство, що діє на основі колективної власності

Тема 4 Правові засади створення суб'єктів господарювання та порядок їх державної реєстрації

Порядок створення юридичних осіб. Етапи та стадії створення юридичних осіб. Регулювання процедури створення суб'єктів господарювання нормативно-правовими актами України. Поняття державної реєстрації суб'єктів господарювання. Порядок проведення державної реєстрації суб'єктів господарювання. Види підстави відмови у державній реєстрації. Зміст витягу із єдиного державного реєстру. Порядок видачі витягу із єдиного державного реєстру. Порядок резервування найменування юридичної особи.

Види та юридичне значення дій, що пов'язуються з державною реєстрацією суб'єкту господарювання. Отримання дозволу на виготовлення печатки та штампу. Порядок відкриття рахунку в установі банку.

Тема 5. Загальна характеристика припинення господарської діяльності

Правові наслідки ліквідації суб'єкта господарювання. Державна реєстрація припинення суб'єктів господарювання. Порядок державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи –підприємця

Тема 6 Особливості ліквідації суб'єкта господарювання у зв'язку з банкрутством

Поняття банкрутства та його правове значення. Заходи щодо запобігання банкрутству. Проведення у справах про банкрутство. Мораторій на задоволення вимог кредиторів як інститут забезпечення прав кредиторів. Санація боржника. Поняття мирової угоди, порядок її укладення, зміст та наслідки невиконання. Ліквідаційна процедура у справах про банкрутство. Черговість задоволення претензій кредиторів.

Тема 7. Правове регулювання обмеження монополізму та захисту суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції

Відповідальність за порушення антимонопольного законодавства та законодавства про захист від недобросовісної конкуренції. Основні нормативно-правові акти, що закріплюють санкції за порушення антимонопольного законодавства.

Тема 8. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Вирішення спорів за зовнішньоекономічними договорами (контрактами). Державна реєстрація зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Підстави та порядок проведення ліцензування та квотування зовнішньоекономічної діяльності. Поняття та правове становище суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності Правове забезпечення зовнішньоекономічної діяльності. Принципи зовнішньоекономічної діяльності.

4. Методи навчання

Одним із важливих засобів підвищення ефективності навчального процесу є створення регулярної, активної, стимулюючої системи навчальної роботи студентів. Ця стимулююча система проявляється у застосуванні різних видів контролю. Контроль за виконанням студентами навчального плану з курсу "Комерційне право", за рівнем отриманих ними знань, набутих навичок й умінь здійснюється за допомогою форм поточного, проміжного модульного і підсумкового контролю, визначених навчальною програмою.

1. Поточний контроль здійснюється у ході повсякденної роботи студентів під час проведення практичних (семінарських) занять та інших форм контролю і має на меті перевірку рівня знань студента за змістовними модулями. Такий вид контролю стимулює у студентів прагнення до систематичної самостійної роботи, виконання практичних завдань, підвищення інтересу до навчальної дисципліни, формування почуття відповідальності за результати навчання.

Поточний контроль проводиться, зокрема, у таких формах: усне опитування, письмовий або тестовий експрес-контроль на практичних (семінарських) заняттях; виконання контрольних робіт; перевірка виконання самостійної роботи; У процесі поточного контролю до системи оцінювання можуть включатися також заохочувальні бали за окремі види самостійної роботи студентів (написання наукового реферату, участь у наукових конференціях та олімпіадах, публікація тез доповіді чи наукової статті тощо)

5. Рекомендована література

Базова

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст.141.
2. Господарський кодекс України: Прийнятий Верховною Радою України 16.01.2003 р. // Голос України. - 2003. - 14 березня.

3. Цивільний кодекс України: Прийнятий Верховною Радою України 16.01.2003 р. // Голос України. - 2003. - 12-13 березня.
4. Закон України "Про господарські товариства" від 19 вересня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР) – 1999. – № 49. – Ст. 682.
5. Закон України від 23 березня 1996 р. "Про патентування деяких видів підприємницької діяльності" // ВВР України. — 1996. - № 20. - Ст. 82.
6. Закон України від 15.05.2003 р. «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» // Юридичний вісник України. - 2003.- № 28 (12-18 липня).
7. Закон України "Про ліцензування окремих видів господарської діяльності" від 1.06.2000р // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, №36, ст.302
8. Про засади запобігання та протидії корупції: Закон України від 1 червня 2009 року № 1506 // Відомості Верховної Ради України від 06.11.2009 - 2009 р., № 45, стор. 1675, стаття 691.
9. Закон України „ Про захист економічної конкуренції” // Відомості Верховної Ради України – 2001 - № 12 – ст. 64.
10. Декрет Кабінету Міністрів України „ Про стандартизацію і сертифікацію” // Відомості Верховної Ради України – 1993 - № 8 – ст. 152.

Основна література

1. Андрейцев В. І., Ашурков О. О., Беяневич В. Е., Беяневич О. А., Білоусов Є. М. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / Академія правових наук / Г.Л. Знаменський (заг.ред.), В.С. Щербина (заг.ред.). — 2-е вид., переробл. і допов. — К. : Юрінком Інтер, 2008. — 713с.
2. Вінник О.М. Господарське право: Навчальний посібник. - 2-ге вид., змін. та доп. - К.: Всеукраїнська асоціація видавців "Правова єдність", 2009. - 766 с.
3. Орлюк О.П. Фінансове право. Академічний курс: Підручник / Орлюк О.П.. - К.: Юрінком Інтер. - 2010 – 808 с.
4. Погрібняк Микола Анатолійович. Механізми державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: автореф. дис... канд. наук з держ. управління: 25.00.02 / Класичний приватний ун-т. — Запоріжжя, 2008. — 20с.

5. Щербина В.С. Господарське право: Підручник. — 4 вид., перероб. і доп. — 2009 р.: "Юрінком Інтер", 640 с.
6. Господарське право: Підручник / Жук Л.А., Жук І.Л., Неживець О.М. / Керівник авторського колективу Жук Л.А. — К.: Кондор, 2009. — 434 с.
7. Господарське право: навчальний посібник/ Лебідь В.І., Можаровська Н.О., Нескороджена Л.Л./ — К., 2014. — 424 с.

Додаткова література

1. Податковий кодекс України: постатейний коментар: у 2 ч. / В. В. Білоус, Л. К. Воронова, О. О. Головашевич та ін. ; за ред. М. П. Кучерявенка. — Х.: Право, 2011. — Ч. 1. — 704 с.
2. Податкове право України: підручник / М. П. Кучерявенко — Х.: Право, 2012. — 528 с.

Електронні джерела:

1. www.as-rada.gov.ua- Офіційний сайт Рахункової палати України
2. www.kmu.gov.ua- Офіційний сайт Кабінету Міністрів України
3. <http://minfin.gov.ua/> - Офіційний сайт Міністерства фінансів України
4. www.nbu.gov.ua-Офіційний сайт Національного банку України
5. www.pravoznaves.com.ua- Електронна бібліотека юридичної літератури «Правознавець»
6. www.rada.gov.ua- Офіційний сайт Верховної Ради України
7. <http://sfs.gov.ua/>- Офіційний сайт Державної фіскальної служби України
8. <http://www.ukrstat.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної служби статистики України <http://treasury.gov.ua> - Офіційний сайт Державної казначейської служби України.